

تأثیرات روزنامه‌نگاری

نوشته برایان مک نایر ترجمه پیروز ایزدی

روزنامه‌نگاری عنصری مهم در حیات فرهنگی جوامع سرمایه‌داری معاصر به شمار می‌آید و به لحاظ اقتصادی و جامعه‌شناسنامه اهمیت بسیار دارد.

اگر این گفته به خودی خود در مواردی که خبر تولید و مصرف می‌شود، با موافقت کلی رو به رو باشد، توصیف دقیق اثرات روزنامه‌نگاری، هم بر روی افرادی که مخاطبان آن را تشکیل می‌دهند و هم بر صورت بندهی‌های اجتماعی که در آنها جریان پیدا می‌کند، از صراحت کمتری برخوردار است. از این‌رو، پرسشی که در این مقاله مطرح می‌شود این نیست که «آیا روزنامه‌نگاری تأثیراتی دارد؟» بلکه عبارت از این است که روزنامه‌نگاری چه نوع آثار، پیامدها و نتایجی بر افراد، سازمان‌ها و فرآیندهای اجتماعی دارد؟

تأثیر بر افراد

اگر کار را با ساده‌ترین و مستقیم‌ترین رابطه آغاز کنیم. یعنی رابطه بین هر یک از مخاطبان و متن خبری - روزنامه‌نگاری عنصری کلیدی در شکل دهی به آن محیط شناختی است که ما در چارچوب آن زندگی می‌کنیم. به عبارت ساده ما بر مبنای آنچه که آن را راست می‌پنداشیم، فکر و عمل می‌کنیم و روزنامه‌نگاری منبعی مهم (اگر چه به هیچ وجه تنها منبع) برای آن چیزی است که (فکر می‌کنیم) درباره جهان می‌دانیم، بنابراین، بدینهی است که بر ما تأثیر بگذارد. روزنامه‌نگاری از طریق آنچه به مامی گوید و نیز از طریق آنچه

فرضی اساسی است)، ما تمایل داریم درباره جهانی که در آن زندگی می‌کنیم از آن چیز بیاموزیم.

پرسش بعدی این است: آیا این یادگیری بر نگرش‌ها، افکار، ارزش‌ها و الگوهای رفتاری ما تأثیر می‌گذارد؟ این شاید روشن غلط برای طرح پرسش باشد. آن‌گونه که دوروتی راو، روانشناس، نوشته است: «خبرایی که ما در تلویزیون می‌بینیم و در روزنامه‌ها می‌خوانیم اصلاً هیچ‌گونه تأثیری بر ما ندارند.» منظور او این نیست که اخبار بدون تأثیر هستند بلکه مراد او این است که تأثیرات روزنامه‌نگاری رانمی‌توان تنها در رابطه با محتوا به شکلی معنی دار مورد بحث قرار داد. نخست این که ما باید درک کنیم که محتوای متن خبری چگونه توسط مخاطبان برداشت و تفسیر می‌شود، یعنی این که توده‌ای از افراد که شمارشان ممکن است به میلیون‌ها نفر برسد و هر یک دارای آینده‌ای از دانش‌ها، نظرات و گرایش‌های از پیش موجود هستند، در کل معنای پیام و در نتیجه پیامدهای آن را برای نگرش و رفتارهایشان شکل می‌دهند.

نظریه ارتباطات مدت‌ها پیش با این واقعیت کنار آمد که پیام‌ها به خودی خود، معانی ثابتی ندارند تا بدون هیچ مشکلی به ذهن مخاطبان همانند تزریق زیرجلدی ایدئولوژیک القا شوند. مدل تزریق زیرجلدی تأثیر رسانه‌ها که تا دهه ۱۹۵۰ بر حوزه نظریه ارتباطات سلطه داشت، جای خود را به رهیافتی سیال‌تر داده است که با استفاده از نشانه‌شناسی و پدیدارشناسی بر ظرفیت چندمعانی (یعنی داشتن معانی متعدد) همه متون رسانه‌ای رمزگذاری شده و آزادی نسبی مخاطبان در خصوص رمزگشایی این متون تأکید می‌کند. این آزادی فرضی در تفسیر به این معناست که تنها هنگامی می‌توان تأثیر رسانه‌ها (که با پیش‌بینی تأثیر آنها فاصله زیادی دارد) را درک کرد که از ماهیت محیط پذیرنده‌ای که پیام‌ها به آن تزریق می‌شوند، آگاهی حاصل کنیم. بدون چنین شناختی، صدور حکم درباره تأثیرات روزنامه‌نگاری (یا هر شکل دیگری از تولیدات رسانه‌ای) چندان مطلوب نخواهد بود.

مدلی برای تأثیرات روزنامه‌نگاری

تفسیر فرد از یک متن رسانه‌ای (و در نتیجه تأثیر آن بر او در محلی در بخش‌های پایینی

پام - پام
(آن گونه که در رمزگذاری شد)

**پام آن گونه که رمزشکنی
شده است**

۴- محدودیت های عمل
اجتماعى (حقوقى،
اخلاقى، فيزيكى)

**تأثيرات (شناختى، روانى،
رفتاري، ايidenologick)**

تأثیرات روزنامه نگاری: یک مدل چهار مرحله ای

درم را ب سیرمه برمی دادم یک می خواست می داشت، بهت همیزه، نایر رسانید. به طور اعم، اغلب از شناخت این نکته ابتدایی عاجز می ماند. از این رو، کسانی که در مورد خطر صحنه های خشونت آمیز در فیلم های بلندسینمایی هشدار می دهند ممکن است به ذکر قدرت تبلیغات پردازنند. اگر تبلیغات خوب بتواند مارا به خرید کالا و خدمات خاصی متقادع سازد، آیا یک کارگردان سینما نخواهد توانست خشونت را چنان جذاب به تصویر بکشد که دارای تأثیر تشویق به تقلید از اعمال تخیلی در زندگی واقعی باشد؟ این استدلال با وجودی که در ظاهر بدیهی به نظر می رسد، جذاب است و از این رو مکرراً مورد استفاده کسانی قرار گرفته است که خود را حافظان اخلاقی ما قلمداد می کنند. اما این استدلال به غلط دو پدیده کاملاً متفاوت از یکدیگر را در هم می آمیزد.

از یک سو، آگهی تبلیغاتی توجه افراد را برای انجام یک عمل جلب می کند: جایگاه آن به عنوان تبلیغات بازرگانی توسط مخاطبان تشخیص داده می شود (درست مانند آگهی های تبلیغاتی سیاسی که به عنوان تبلیغات ایدئولوژیک تشخیص داده می شود). آگهی های تبلیغاتی با خبر دادن به مخاطبان خود در مورد وجود یک محصول جدید یا متمایز ساختن یک محصول از سرمهایه داری نشانه ثروت و مقام تلقی گردیده و بر آن ارج است (صرف) که در جوامع سرمهایه داری تأثیرگذاری بر تصمیم گیری مصرف کنندگان و نهاده می شود. آگهی های تبلیغاتی در پی تأثیرگذاری بر شوند محصول مزبور را بخزند، از تسهیل آن از طریق انتقال اطلاعات دریاره کاربرد، قیمت و (اغلب) نوع محصولاتی هستند که به معرفی آنها می پردازنند و به طیفی از معانی اجتماعی رایج در یک زمان خاص اشاره دارند. کسانی که تحت تأثیر قرار می گیرند و متقادع می شوند محصول مزبور را بخزند، از قبل برای خرید آن نوع محصول در بازار حضور پیدا کرده اند و یا مایل به حضور در بازار مزبور هستند. (من به یک اتومبیل جدید نیاز دارم و یا فکر می کنم نیاز داشته باشم و بافرض این که به منابع اقتصادی لازم دسترسی دارم، مستعد این هستم که متقادع شوم مدل «الف» یا «ب» برایم مناسب تر خواهد بود). آنها ماهیت «متعهدانه» آگهی تبلیغاتی را درک می کنند به داوری می پردازند و سپس اقدام به خرید می کنند.

بر عکس، فیلم های بلندسینمایی به صورت داستان های تخیلی به مخاطبان عرضه می شوند. روایت های تخیلی یا ماهیت کمدی، تراژدی و یا کمدی- تراژدی که رفتارهای نظیر سکس و خشونت را در گستره وسیعی از بافت ها به تصویر می کشند. آنها به ندرت

پر برق را در می‌بینیم و می‌توانیم این را برای یادداشت خواهیم داشت. خداجتمعاً خود الهام بگیرند، درست همان گونه که کتاب‌های مورد احترامی نظیر انجیل و ناطور داشت نوشته سالینجر در قتل‌های مشهور، شریک جرم قلمداد گردیدند. با این حال، در مورد اکثریت بزرگی از افرادی که به لحاظ روانی سالم هستند، موانع اجتماعی موجود بر سر راه انجام اعمال خشونت آمیز، تحت تأثیر قرار گرفتن آنها توسط مثلاً فیلم‌های تارانیو یا اسکورسیزی را امری بسیار نامتحمل می‌سازد.

بر عکس، کسانی که قواعد اخلاقی وجودانی در مورد آنها کاربرد ندارد، به ندرت به تماشای فیلم نیاز دارند تا الهام بخش رفتار ضادجتماعی آنها باشد

خلاصه این که معنای یک آگهی تبلیغاتی همانند یک فیلم بلندسینمایی از جایگاه نشانه شناختی آن. یعنی معنای آن تفکیک‌ناپذیر است. خشونت در یک فیلم تنها در بافت «معنی می‌دهد». ممکن است منظور آن ایجاد نفرت و اتز جار بینندگان برای مقاصد سرگرم کننده باشد (هالووین، جان کارپتر، ۱۹۷۶)، یا هدف از آن برانگیختن اندیشه انتقادی در مورد وضعیت جامعه باشد (نفرت، ماتیو کاسویتس، ۱۹۹۵). یا این که ممکن است به دنبال ارایه تفسیری طنزآمیز از جاذبه‌ای باشد که خشونت برای رسانه‌ها دارد (آدمکشان بالفطره، اولیور استون، ۱۹۹۴).

این که کدام یک از این معانی به یک بافت خاص تعلق دارد (در حالی که بتوان بافت‌های دیگری را نیز مورد شناسایی قرار داد) تا حدودی تعیین کننده تفسیر آن توسط مخاطبان و در نتیجه ترجمان آن به اعتقادات و کنش اجتماعی است.

جایگاه فرهنگی روزنامه‌نگاری

برخلاف پیام‌های مندرج در آگهی‌های تبلیغاتی یا سینمایی، روزنامه‌نگاری گزارشی از واقعیت رسانه‌ای است. روزنامه‌نگاری ادعا می‌کند که واقعیات را درباره جهان به ما می‌گوید، حتی اگر بر این امر اذعان شده باشد که واقعیات مزبور از مجرای ذهنیت روزنامه‌نگار عبور کرده‌اند، تابع محدودیت‌هایی هستند که از فرصت اندک ناشی شده‌اند و متأثر از یکی از چند عاملی هستند که روزنامه‌نگاران، معمولاً هنگام دفاع از محدودیت‌های کارشان از آنها نام می‌برند. جان فیسک این نکته را چنین بیان می‌کند: قراردادها در زمینه انتشار اخبار... در پی به وجود آوردن فردی خوش‌باور هستند که

صرف می‌توان از آن اصرار خاصی نهاد (امری که عاید از آن به عنوان تراستحری می‌شود) (۱۹۹۶، ص ۲۷۱).

عبارتی دیگر: مدامی که قراردادهای وجود داشته باشند که حاکی از آن باشند که «باورپذیر بودن در روزنامه‌نگاری به صورتی راضی‌کننده وجود خارجی دارد» ما به روزنامه‌نگار در خصوص بازنمایی حقیقت درباره جهان اطراف خود اعتماد می‌کنیم. در این حد نیز متن خبری ممکن است بر نگرش ما به جهان یا آن جنبه از جهان که به آن پرداخته شده، تأثیر بگذارد.

با این همه، جایگاه فرنگی روزنامه‌نگاری کمیتی متغیر است. برخی پام‌های خبری به لحاظ اجتماعی از دیگر پام‌ها درست‌تر تشخیص داده می‌شوند، سلسله مراتبی نشانه شناختی از باورپذیری خبر وجود دارد، از اخبار تلویزیون گرفته (که به دلایل فنی و فرنگی - تاریخی به لحاظ قابل باور بودن در بالاترین سطح قرار دارد) تا ذهنی‌ترین، جزئی‌ترین و غیردقیق‌ترین اشکال روزنامه‌نگاری چاپی که نمونه‌های آن در مطالب منتشره توسط نشان اینکوایر در ایالات متحده و دیلی اسپرت در بریتانیا مشاهده می‌شود. اندکی «درست‌تر» از اینها، اما همچنان با فاصله زیاد از اخبار تلویزیون و روزنامه‌های وزین و معتبر، سرمهقاله‌های مطبوعات زرد هستند (که شاید از میان اشکال خبری اصلی از همه پرخاشگرتر و جزئی‌تر باشند). روزنامه‌های طور کلی، اعم از وزین یا زرد، سوگیری‌های خود را در سرمهقاله‌هایشان به نمایش می‌گذارند، اما همچنان ادعای انعکاس واقعیت را دارند و خوانندگانشان نیز مایل به پذیرش این ادعا هستند. جنبش «روزنامه‌نگاری نوین» که در دهه ۱۹۶۰ در ایالات متحده رواج یافت، به گونه‌ای عامدانه سعی در براندازی جایگاه فرنگی روزنامه‌نگاری از طریق ترکیب آن با قواعد زیبایی شناختی ادبیات و تأکید بر این امر نمود که همه گزارش‌هایی که گمان می‌رود به طور عینی منعکس کننده واقعیت باشند تا حدودی جنبه تخیلی دارند. این که ما در دهه ۱۹۹۰ در مرحله‌ای از تکامل ارتباطی قرار گرفته‌ایم که بیش از هر زمان دیگری، نسبت به پذیرش ادعاهای روزنامه‌نگاری تمایل کمتری از خود نشان می‌دهیم، شاید تا حدودی ناشی از کارهای راز و رمزدایانه، «روزنامه‌نگاران جدید» باشد. مخاطبان امروزی آگاه به کارکرد رسانه‌ها، نسبتاً مظنون و دیرباور و به گونه‌ای فزاینده شبکاک هستند. می‌توان چنین فرض کرد که شکاکیت آگاهانه درباره آنچه در رسانه‌های خوانده می‌شود، و یا دیده و شنیده می‌شود، ویژگی

د برای مساعدة مساحی متابیین خود بـ و جزو سهی دویج سـیستم بـرای تـیز مـرـن پـیـسـمـ .
به این کـه رـوزـنـامـهـ نـگـارـیـ هـمـچـنانـ بهـ عنـوانـ تنـهاـ منـبعـ رـاـسـتـیـ دـانـشـ اـزـ مـوـقـعـیـتـیـ مـمـتـازـ
بـرـخـورـدـارـسـتـ،ـ کـوـشاـتـرـ باـشـندـ.

کیفیت اطلاعات

در این مفهوم، کیفیت روزنامه‌نگاری به لحاظ تعیین نوع برداشت و در نتیجه آثاری که به بار خواهد آورد دارای اهمیت است. پیام و سطح و مرتبه‌ای که به لحاظ ارایه اطلاعات موقق و قابل باوردار است باید انتقال باید و این امر از طریق پاییندی سازندگان آن به استانداردهای فنی و زیبایی شناختی مشخص امکان‌پذیر است. فاخر بودن نوشته‌های مقاله‌نویسی که ستونی را در یک روزنامه به خود اختصاص داده، عمق پژوهش نویسنده‌ای که در مطبوعات قلم می‌زند، فصاحت در گفتار گوینده خبر تلویزیون و مهارت پرسشگری یک مصاحبه‌کننده از جمله مواردی هستند که در انتقال مؤثر پیام، نقش ایفا می‌کنند. همگان آن سطح از شایستگی فنی را برای اجتناب از این که مخاطبان از محتوای پیام منتقل شده به دور افتند، امری ضروری تلقی می‌کنند و پاییندی به آن قواعد سبک شناختی را که به قول دبورا کامرون «در ایجاد رابطه با مخاطبان خاص مفروض و نیز حفظ یک ایدئولوژی خاص در زمینه خبررسانی نقش ایفا می‌کنند» (۱۹۹۶، ص ۳۱۶)، با اهمیت می‌دانند.

محیط دریافت

باتوجه به این که منبع پیام خبری، مورد اعتماد است و منظور آن به شکلی کارآمد انتقال می‌باید، عامل اصلی باقی مانده در تعیین تفسیر آن، ماهیت محیط پذیرنده‌ای است که آن را دریافت می‌کند. رمزگشایی یا بخش تفسیرگر فرآیند رمزگذاری/رمزگشایی.

دسترسی به رمزهای فرستنده‌گان

آنچه در تعیین تفاسیر پیام خبری اهمیت دارد، میزان دسترسی مخاطبان به رمزهای تولیدکننده‌گان است که در اینجا ممکن است شامل رمزهایی با ماهیت زبانی و ایدئولوژیک باشند. روشن است که مخاطبان باید زبانی را درک کنند که پیام در قالب آن رمزگذاری

و روز یاری و پروردگاری می‌باشد. این نتیجه از تغییرات در سیاست خارجی جنگ ملاحظه متفاوت است، واقعیتی که بازتاب آن در بازار خبری به صورت سبک و سیاق‌های زبانی گوناگون جلوه‌گر می‌شود و می‌توان آنها را برای مثال در روزنامه‌های زرد و وزین یافت. روزنامه‌نگاران در این مفهوم، ملزم به شناخت مخاطبان خود و مخاطب قراردادن آنان با سطحی مناسب از پیچیدگی زبانی هستند، اگر پیام به لحاظ زبانی برای مخاطبان خود بیش از حد ساده یا دشوار باشد، به شکلی موفق انتقال نخواهد یافت.

آن‌گونه که پیش از این گفته شد، پیام‌های خبری (مانند کلیه انواع روایت‌ها) به لحاظ ایدئولوژیک رمزگذاری می‌شوند، در این مفهوم که ارزش‌ها را به عنوان واقعیت‌ها، چارچوب‌های تفسیر و نیز اطلاعات انتقال می‌دهند. این ارزش‌ها و چارچوب‌ها، اغلب در متن به شکلی تلویحی و ضمنی و نه صریح، بیان می‌شوند و یک فرهنگ مشترک یا هویتی سیاسی را مفروض می‌گیرند که ممکن است لزوماً وجود نداشته باشد. اگر رمز ایدئولوژیک به کار گرفته شده توسط گیرنده با رمز موردنظر تولیدکننده / رمزگذار پیام همخوانی نداشته باشد، مشکلاتی در انتقال معنای مشترک پدید خواهد آمد. برای مثال، پوشش دیدار تاریخی (به این دلیل که برای نخستین بار صورت می‌پذیرفت) جری آدمان، رهبر شین‌فین از اقامتگاه رسمی نخست وزیر در تاریخ ۱۲ دسامبر ۱۹۹۷ توسط رسانه‌ها براساس انواع چارچوب‌های تفسیری سازماندهی شد که اکثر آنها لحنی محکوم کننده داشتند زیرا توجهات را به تناقض موجود میان این ملاقات و سابقه سازمان مزبور در حمایت از اقدامات تروریستی علیه دولت بریتانیا و نیز دیگران معطوف می‌ساختند. از نظر بسیاری از خوانندگان بریتانیایی، این نوع پوشش، حقیقتی را درباره سیر عجیب و اغلب سردرگم کننده منازعه در ایرلند شمالی انتقال می‌داد که در آن تبادل گلوله‌های خمپاره در یک دوره می‌توانست جای خود را به تبادل تعارفات دیپلماتیک در دوره دیگر بددهد. تأثیر این پوشش بر این خوانندگان، احتمالاً طیف وسیعی را از ناباوری گرفته تا خشم، لذت و شک و تردید در بر می‌گیرد. برخی ممکن است از ملاقات مزبور به عنوان امتیازی دیرهنگام از جانب دولت بریتانیا استقبال کرده باشند، در حالی که دیگران ممکن است آن را نشانه ضعف بLER، نخست وزیر بریتانیا در مواجهه با تروریسم تلقی کرده باشند.

از سوی دیگر، از دیدگاه هوداران اصلی جمهوریخواه آدامز در بلفارست، چارچوب تفسیری عموماً محکومیت آمیز مطبوعات انگلستان احتمالاً نادیده گرفته شد و حقیقت یا

روایی در به دست اوردن سیاست‌گذاری ارمنی خود. از نظر این مواندیش، مخصوص آدامز و همکارانش در صفحات اول، البته به صورت چهره‌هایی منفور، مهم ترین عنصر این ماجرا بوده است که یکی از تأثیرات فرضی آن ممکن است تقویت عزم و اراده آنها باشد. سرانجام، جمهوریخواهان ناراضی که اعتقادی به مصالحه و سازش با دولت بریتانیا ندارند، ممکن است این پوشنش را شاهدی بر اعتقاد خود مبنی بر «خیانت» در شرف و قوع به آرمان‌ها، از جانب رهبری آدامز تعییر کنند.

پس، معانی متفاوتی از یک ماجرا بیرون می‌آید و تأثیرات بالقوه متفاوت فراوانی بر نگرش‌ها و رفتارهای گروه‌های مختلف در میان مخاطبان بر جای می‌گذارد. این جوهره نکته‌ای است که راو آن را بیان کرده است.

در دسترس بودن اطلاعات جایگزین

ورای نیاز به درک و پذیرش رمزهای فرستنده‌گان توسط گیرنده‌گان، متغیرهای اصلی شکل دهنده محیط دریافت، شامل ذهنیت قبلی عضو گروه مخاطب از ماجراهی است که توسط روزنامه‌نگار نقل می‌شود؛ بدین معنا که آیا او صرف نظر از شرح ماجرا توسط روزنامه‌نگار، درباره رویدادها و مسائل گزارش شده چیزی می‌داند؟ اگر پاسخ به این پرسش «آری» باشد، در این صورت، تفسیر فرد از پیام روزنامه‌نگار با دخالت اطلاعات دیگری صورت خواهد گرفت که ممکن است به تأیید و یا نقض پیام مزبور پردازند. میزان این اطلاع نیز به نوبه خود به دم دست ترین منابع جایگزین اطلاعات مانند سایر رسانه‌های خبری، شنیده‌ها و نکته‌هایی که در نتیجه تعاملات اجتماعی معمول با خانواده، افراد همتراز، همکاران و غیره کسب می‌شود و نیز تجربه عملی در خصوص رویدادهای گزارش شده بستگی پیدا می‌کند. در جریان اعتصاب معدنچیان در سال‌های ۱۹۸۴-۸۵ هنگامی که رسانه‌های خبری بریتانیا، پر بود از تصاویر تأثیرگذار این منازعه صنعتی که تجاوز و خشونت را از جانب کارگران درگیر در ماجرا منعکس می‌ساخت، افرادی که در عمل در این رویدادها شرکت داشتند و یا افراد شرکت کننده در آنها را می‌شناختند، دریافتند که تصاویر، رسانه‌ها در تضاد آشکار با تجربیات خودشان قرار دارد و در نتیجه اعتمادشان نسبت به روزنامه‌نگاری غالب به عنوان منبع گزارش راستین واقعیت کاهش یافت. این گروه‌ها چنین احساس می‌کردند که نزاع و خشونت از ناحیه معدنچیان در

داده سده است. تراویس‌های روزنامه تکاران با تجزییات شخصی و حاضرات خواستگان از آنچه اتفاق افتاده، در تضاد قرار داشت و در نتیجه اعتبار خود را از دست داد. در حالی که به طور کلی مردم بریتانیا ممکن بود براساس پوشش خبری رویدادها، برداشتی منفی از اعتصاب معدنچیان داشته باشد. به این دلیل که به اخبار اعتماد داشتند و منبع جایگزین دیگری برای کسب اطلاعات درباره این درگیری در اختیارشان نبود. پخش قابل توجهی از مخاطبان، پوشش خبری مزبور را این گونه تعبیر نمی کردند در نتیجه، «تأثیری» که بر آنان نهاد بسیار متفاوت بوده است.

از این رو، میزان باورپذیری موضوعی که روزنامه‌نگاری به تولید آن می‌پردازد، به چیزهای زیادی بستگی دارد که در این میان میزان به کار بستن ظرفیت‌های انتقادی در محصول ارائه شده، نقش قابل توجهی دارد. مخاطبان خسته، تبلیل یا تحصیل نکرده. تماشاچیان حرفه‌ای تلویزیون (همگی ما گهگاه در میان این طبقه می‌گنجیم). ممکن است توسط لحن آرام و ظاهر فریب گویندگان خبر تلویزیون، ویراستاری بی‌نقص و گردآوری خبر به کمک تکنولوژی پیشرفته فریفته شوند، زیرا فراموش کرده‌اند که آنچه دریافت می‌کنند از قماش روده‌درازی‌ها و رجزخوانی‌هایی است که مقاله‌نویسان روزنامه‌های عامه‌پسند ارائه می‌دهند. از سوی دیگر، مخاطبان هشیار، مطلع و تحصیل کرده کاملاً قادر به پذیرش، کنکاش و یا رد چارچوب‌های تفسیری آن پیام‌های خبری هستند که می‌خوانند، می‌بینند و می‌شنوند. تهیه کننده خبر نمی‌تواند چگونگی تفسیر پیام را پیش‌بینی کند و جامعه‌شناس قادر به پیشگویی تأثیرات آن نخواهد بود. با این حال، به طور کلی می‌توان گفت که هر چه منبع پیام بیشتر مورد اعتماد باشد، مطلب به شکلی کارآمدتر انتقال داده می‌شود و منابع جایگزین اطلاعات کمتری که به طور بالقوه با یکدیگر متناقض هستند در اختیار گیرنده قرار گیرد، در شرایط یکسان، یک پیام خبری مشخص قدرتمندتر و مؤثرتر خواهد بود.

محدو دیت‌های کنش

چهارمین و آخرین عنصر مدل ما به مسائل مربوط به ایجاد ارتباط بین عقیده و کنش اجتماعی برمی‌گردد. آشکارا نوعی پیوند بین این دو وجود دارد اما توصیف دقیق آنچه که هست، اگر ناممکن نباشد، معمولاً دشوار است. در برخی موارد، مانند پوشش خبری قحطی

سکل بخیرد. از این‌رو، انسار خبر دریاره یک فاجعه انسانی علم‌الحیز و قابل اجتناب، مسخر بدین شد که میلیون‌ها نفر در سراسر جهان به صورت خودجوش کمک‌های مالی خود را به مؤسسات کمک‌دهنده اعطای کنند (بیش از آن که «لایواید» سازماندهی شود، همچنین موارد بسیار زیاد دیگری از مطالب خبری وجود داشته‌اند که به همین شکل سبب اقدامات نوع دوستانه از جانب بخشی از مخاطبان شده‌اند، چه آنان تحت تأثیر گزارش‌های روزنامه‌نگاران بدین کار ترغیب شده باشند و چه عوامل دیگری در این میان نقش داشته باشند. در چنین مواردی، کشندهایی که معلوم اطلاعاتی بوده‌اند که توسط روزنامه‌نگاران انتشار یافته (تأثیرات آن) به لحاظ اجتماعی مورد تأکید قرار می‌گیرند و ممکن است سبب کسب پرستیژ و یا اعزت نفس برای فرد شوند.

در برخی موارد، نظری گزارش مطلبی درباره مسمومیت غذایی، میلیون‌ها نفر ممکن است محصول خاصی را خریداری نکنند به این علت که اخبار، آنان را از عواقب مصرف آن ترسانده و ممکن است حاوی هشداری مبنی بر عدم خریداری آن باشد. باز دیگر در اینجا، پیوند بین اطلاعات، عقیده و رفتار را می‌توان بدون دشواری زیاد ردگیری کرد.

با این حال، در موارد دیگر، زنجیره علت و معلولی به این آسانی قابل ردگیری نیست. برای مثال، اخبار سیاسی به ندرت اثرات آشکار کوتاه‌مدت یا مستقیم بر رفتار افراد در رأی دادن دارند (دست کم آن‌گونه که انتظار می‌رود تأثیر ندارند). سال‌ها انتشار اخبار مربوط به لغزش‌های مالی و جنسی کلیتون مانع از آن نشد که وی در دور دوم انتخابات در سال ۱۹۹۶ به پیروزی برسد (همچنین مانع از این نیز نشد که یک هفته پس از انتشار افتضاح موئیکا لوینسکی در ژانویه ۱۹۹۸، وی به بالاترین درجه محبوبیت در تاریخ ایالات متحده دست پیدا نکند). از سوی دیگر، به عقیده اکثر ناظران، سال‌ها انتشار اخبار مربوط به رسوایی‌های اخلاقی محافظه‌کاران در بریتانیا، به شانتس آنان برای پیروزی در انتخابات عمومی سال ۱۹۹۷ آسیب مهلهکی وارد آورد. گزارش‌های خبری مربوط به این رسوایی‌ها که هم در ایالات متحده و هم در بریتانیا عمده‌تر ساخته دست رسانه‌ها بود، چون رفتارهای کلیتون، مرچنت، کوک و دیگران لزوماً از رفتار اسلامافشان به لحاظ کیفی بدتر نبود. تأثیرات مشابهی در هر دو کشور بر جا نگذاشت، زیرا این اخبار در محیط‌های سیاسی و اخلاقی مشابهی انتشار یافتند.

به همین شکل، اخبار مربوط به بی‌عدالتی اجتماعی گاه باعث شورش در خیابان‌ها

مورد انتشار معرفی شد. می‌توان میزان نسبت به آن را با $\frac{\text{آن}}{\text{کل}} \times 100$ محاسبه کرد. همان‌گونه که آمده از رسانه‌های خبری آگاهی داشتند و معمولاً به آنها احترام می‌گذارند. همان‌گونه که بیننده فیلم سگدانی ساخته کوئینتن تارانتینو به احتمال بسیار زیاد از واکنش نسبت به آن با بریدن گوش یک پلیس خودداری می‌کند. (تأثیری نامحتمل، گرچه به لحاظ نظری غیرممکن) خودداری از انجام این کار به دلایل مربوط به قرارداد اجتماعی و صیانت نفس صورت می‌گیرد. مصرف کنندگان اخبار، دلایل بسیار خوبی دارند که براساس احساسات خود درباره یک ماجرا خاص عمل نکنند.

همه اینها به این نتیجه گیری نومیدکننده منتهی می‌شود که صرفاً با تحلیل محتوای پیام خبری، نمی‌توان به پیش‌بینی میزان اهمیت آن به عنوان منبع اطلاعات برای گیرنده، چگونگی رمزگشایی آن و یا نحوه تبدیل تفسیر آن به آراء و اعمال دست زد. ممکن است ما قادر به تشخیص قرائت مرجع فرستنده پیام از طریق تحلیل محتوا یا سایر ابزارهای اثبات قصد و نیت باشیم، اما نمی‌توانیم براین اساس پیام دریافت شده واقعی را استنتاج کنیم، چون این امر به تفسیر فرد بستگی دارد و هر تفسیری بسیار شخصی است که نه تنها در اثر عوامل فردی و روانی بلکه همچنین به واسطه ارزیابی محیط اجتماعی بزرگ‌تر، شکل می‌گیرد.

معادله زیر به بهای ساده‌سازی بیش از حد به بیان مسئله تأثیرات با یک رشته عبارات می‌پردازد، گرچه از این طریق نمی‌توان به دقیقت تأثیرات را مشخص کرد، اما می‌توان پیامدهای احتمالی هر پیام خاص بر افکار و رفتارهای گیرنده را توصیف کرد. چنان‌که می‌توان مشاهده کرد، به طور کلی، تأثیر (E) یک متن خبری (که به صورت یک تغییر فیزیکی یا روانی قابل اندازه‌گیری در هر یک از مخاطبان تعریف می‌شود) متناسب با سطح اعتماد (T) است که با خود، کیفیت ساخت و ارایه (Q) و میزان درک مشترک میان فرستنده و گیرنده (C) را به همراه دارد. این تأثیر با تعداد متابع جایگزین اطلاعات قابل دسترس مخاطبان (A) و میزان عدم مقبولیت اجتماعی و بی‌آبرویی مرتبط با تأثیر مزبور (S) نسبت معکوس دارد:

$$T \text{ (اعتماد)} + Q \text{ (کیفیت)} + C \text{ (اشتراک در رمزها)}$$

$$E = \frac{(در دسترس قرار داشتن اطلاعات جایگزین) + (بی‌آبرویی)}{A}$$

احتمالی است. معنی‌گفایی که پیام از آن عبور می‌سازد از مستحبه تغییر پذیری دائمی و عدم قطعیت برخوردار است. روزنامه‌نگاری یکی از عناصر این محیط است که اغلب بسیار آشکار و بسیار قابل توجه است، اما جست و جوی تأثیرات آن بر تفکر و رفتار فرد در موارد خاص، تلاشی نومیدکننده است که احتمال نمی‌رود نتایج تجربی رضایت‌بخشی به بار آورد. این امر بدین معنا نیست که چنین تأثیراتی وجود ندارند، بلکه صرفاً میان آن است که تأثیرات مزبور قابل اندازه‌گیری و جداسازی از تأثیرات سایر محرک‌های محیطی نیستند. با صدور این حکم کلی، بقیه این مقاله حاوی بررسی انواع خاص تأثیر بدان گونه است که در متون جامعه شناختی فرض گردیده و مورد بحث قرار گرفته است.

تأثیرات ایدئولوژیک

چنان‌که می‌دانیم، روزنامه‌نگاران، انتقال دهنده‌گان ارزش‌ها و واقعیت‌ها هستند. آنان عاملان اصلی در آن دستگاه فرهنگی هستند که یک جامعه را به هم پیوند می‌دهد و به آن انسجام ایدئولوژیک و میزانی از مشترکات یا تجربیات مشترک می‌بخشد. آنان فرد را به جامعه، نزدیک را به دور و خصوصی را به عمومی متصل می‌سازند.

این نقش روزنامه‌نگاران را می‌توان ویژگی . به لحاظ اجتماعی . ضروری سازمان جوامع پیچیده تلقی کرد. از این‌رو، روزنامه‌نگار یا در جایگاه یک نیروی خیرخواه قرار می‌گیرد که به دنبال تنوع و تکثرگرایی است (انگاره هنجاری . رقبای) و یا بخشی از یک سازوکار سرکوبگر برای تداوم بخشیدن به روابط اجتماعی استثمارگرانه می‌باشد (انگاره انتقادی . سلطه). همچنین رسانه‌های خبری را می‌توان عرصه‌ای برای مبارزه ایدئولوژیک جاری و بیان «ایدئولوژی مسلط» دانیم در حال تکوین یک جامعه در شکل خبری آن تلقی کرد.

پس آیا می‌توان به شناسایی و اندازه‌گیری تأثیرات ایدئولوژیک مشخص مرتبط با روزنامه‌نگاری (صرف نظر از اشاعه ایدئولوژی به طور کلی) و ارزیابی این تأثیرات در رابطه با منافع «گروه‌های مسلط» پرداخت؟

جان فیسک چنین استدلال می‌کند که روزنامه‌نگاری می‌تواند بر آنجه او آن را «ساختارهای موجود احساسی» در جامعه می‌خواند، تأثیر بگذارد. برای مثال، در ایالات متحده، پوشش خبری محاکمه او. جی. سیمپسون تأثیر عمدہ‌ای بر نگرشهای اجتماعی

فیک این تأثیرات را منفی ارزیابی می کند (عمدتاً به لحاظ بسیج آنچه به ادعای او کلیشه های نژادپرستانه هستند)، اما می توان با همین شدت استدلال کرد که تأثیرات مزبور مثبت هستند. در محاکمه او، جی. سپیمسون، مردم آمریکا از طریق اخبار زنده تلویزیون شاهد نژادپرستی و بی لیاقتی اداره پلیس لس آنجلس بودند که در معرض اعتراضات گسترده ای قرار گرفت. سپس، این امر به مبنای تبدیل شد تا متهم سیاهپوست (توسط یک هیأت منصفه چندنژادی) از قتل یک زن سفیدپوست تبرئه شود، با وجود این که شواهد قابل توجهی مبنی بر گناهکار بودن او وجود داشت. از سوی دیگر محاکمه آینتا هیل علناً نشان دهنده جدیتی بود که تشکیلات سیاسی - حقوقی آمریکا اینک می بایست در برخورد با موضوعی از خود نشان می دادند که تنها چندسال پیش از آن به عنوان وسوسه افراطگرایی فمینیستی در حاشیه قرار داشت. در این گونه موارد، رسانه های خبری آمریکا، نشانگر اهمیتی بودند که آنها - و نیز به تبع آنها جامعه آمریکا. اینک برای سیاست های ترقی خواهانه نژادی و جنسیتی قائل هستند و نشان دهنده میزان ورود گفتمان های ضدنژادگرایی و ضدجنسیت گرایی. که زمانی حالت فرعی داشتند در دستور کار خبری غالب هستند. افتضاح موئیکا لوینسکی نیز نشانگر این گرایش بود، چون مسئله سوءاستفاده از قدرت توسط مردی مسن را در رابطه با یک زن جوان (با وجودی که بالغ و کاملاً راضی بود) بر جسته می ساخت.

گرچه شواهد تجربی روشنی از این تأثیر احتمالاً وجود ندارد، به آسانی می توان استدلال کرد که روزنامه نگاران «ساخترهای احساسی» ریشه دار درباره این موضوعات در میان مخاطبان را هم معکس می کنند و هم بر آنها تأثیر می گذارند و سنت های دیرپای نژادگرایی و جنسیت گرایی را با آرای جدیدی جایگزین می کنند. این که پلیس سفیدپوست می تواند در واقع به شکلی ستمگلانه نژادپرست باشد، این که زنان کارمند پرقدرت و موفق ممکن است قربانی اذیت و آزار جنسی قرار گیرند، و مطالبی از این دست، موضوعی مناسب برای برنامه های خبری در ساعت پرینته هستند.

در بریتانیا، قتل جیمی باگلر در سال ۱۹۹۴ و محاکمه قاتلان او به همین شکل جریان ساز بود و به نگرانی عمومی از پیش موجود در خصوص کمرنگ شدن مسئله معصومیت کودکان (قاتلان وحشی خود کودک بودند)، کوتاهی والدین در انجام مسؤولیت های خود

به صورت بر جسته در اخبار منعکس کردند و در همان زمان سبب شدن تا مباحثت عمومی در دنای پیرامون این مسائل مطرح شود. رسانه‌های خبری برای مردم به ابزاری تبدیل شدند تا احساسات قبلی شان را از ذهن خود دور سازند و همان‌گونه که فیسک می‌گوید شاید حتی آنها را تغییر دهند. در این شرایط، روزنامه‌نگاران ممکن است به وسیله بیان ذهنیت عمومی جامعه و یا آنچه ادعامی شود ذهنیت عمومی است، تبدیل شوند. مطبوعات زرد اغلب ادعا دارند که تیترها، سرمهقاله‌ها، و تفاسیرشان سخنگوی مردم است. آنها با فراهم آوردن فضای برای موضوعات مورد بحث و ارایه اطلاعات و تحلیل‌هایی که درباره آنها می‌توان به داوری پرداخت، همچنین در پی تأثیرگذاری بر «ساختارهای احساسی» و نهایتاً ایجاد تغییرات واقعی در افکار و مواضع سیاستگذاران و حاکمان هستند.

از نظر بسیاری از ناظران، این «عوام‌فریبی» خبری به لحاظ تأثیراتی که به وجود می‌آورد، به جوامع لیبرال دموکرات آسیب وارد می‌سازد، چون ممکن است به تغییراتی در قوانین منجر شود که با شتاب صورت گرفته‌اند و به خوبی بررسی نشده‌اند. برای مثال، طی ماه‌های پس از قتل عام دانبلین و در ایام باقی مانده تا رأی پارلمان در نوامبر ۱۹۹۶ به پیشنهادهای مربوط به ممنوعیت حمل اسلحه کمری در بریتانیا، سان و سایر مطبوعات زرد بریتانیا مبارزه شدیدی را در حمایت از این ممنوعیت آغاز کردند که طی آن نفرت و انزجار قابل درک مردم از ماهیت جنایت دانبلین در ایجاد جوی کارساز بود که در آن دولت محافظه کار و حزب مخالف کارگر با یکدیگر به رقابت پرداختند تا بینندگانیک می‌توانند سختگیری‌های شدیدتری در مورد صاحبان قانونی اسلحه معمول دارند. در این مورد، تغییر قانون عمدها در نتیجه خشم مطبوعات و این برداشت بازیگران سیاسی صورت گرفت که در سال انتخابات، مجبور بودند در این زمینه، کاری انجام دهند. برای درک این موضوع که انتشار اخبار در خصوص قانون اسلحه در بریتانیا به دنبال رویداد دانبلین، بیشتر در پی ایجاد سپریلا و رفع تشویش و دلهز بود تا سیاستگذاری عقلانی، نیاز به احساس همبستگی با صاحبان تاکنون مقید به قانون سلاح‌های کوچک ندارد.

مرگ دایانا

آخرین نمونه مربوط به این تأثیرات کلی در عمل در بریتانیا پوشش خبری رسانه‌ها در

و به پوشش کمایش مفصل حادثه پرداختند. مطبوعات نیز همین رویه را در پیش گرفتند و در سرتاسر هفته بعد از واقعه، روزنامه‌نگاران به طور کلی این رویداد را تاریخی، دوران ساز و بسیار مهم تعبیر کردند، در صورتی که اگر نگاهی اندکی واقع بینانه‌تر به ماجرا می‌افکرندند، این تنها واقعه‌ای غم انگیز بود؛ یعنی مرگ نابهنجام عضوی از خانواده سلطنتی بریتانیا که گرچه به لحاظ قانونی در آن زمان عضوی کوچک از این خانواده محسوب می‌شد، اما همچنان از محبوبیتی فراوان برخوردار بود. شگفت آور نبود که میلیون‌ها نفر از مردم به این اشارات واکنش نشان دادند و شروع به رفتارهایی کردند که رسانه‌ها در آن شرایط، آنها را مناسب دانستند و مورد تأیید قرار دادند. خانواده‌ها صدھا مایل سفر کردند تا ساعتها در زیر باران در خارج از کاخ‌های سلطنتی بریتانیا بایستند. جمهوری خواهانی که به طور معمول به این موضوعات دلبستگی نشان نمی‌دادند آشکارا می‌گریستند. سوسیالیست‌های باسابقه برای کسی که تا چند هفته پیش او را به عنوان میلیونزی اشرافی و به لحاظ احساسی، بی ثبات تقبیح می‌کردند، واقعاً غمگین شدند و همبستگی خود را با او اعلام کردند.

آنگاه، در حالی که رسانه‌ها تلاش می‌کردند تا مطالبی پیدا کنند که فضای اختصاص داده شده به این موضوع را پر کنند، به سایر اعضای خانواده سلطنتی پرداختند و دوره‌ای را آغاز کردند که در طی آن سلطنت بریتانیا به شکلی بی‌سابقه، زیر سؤال رفت. خصوصیات خاندان ویندسور و در نتیجه بی‌تفاوتوی و سردی قابل پیش‌بینی آنان در مواجهه با این مصیبت در رسانه‌ها و به ویژه در مطبوعات زرد انتشار یافت و از آنها به عنوان شاهدی بر سوءنیت و عدم توجه به دایانا تعبیر شد، محبوبیت «پرنسس مردم» آن گونه که تونی بلو نخست وزیر به او لقب داد، با سردی و خشکی ملکه و مشاورانش مقایسه شد؛ به طوری که ملکه و مشاورانش تا مدت‌ها مجبور به پرداختن به عواقب قانونی اعمالشان طی آن هفته در سپتامبر ۱۹۹۷ بودند.

مطالب بسیار زیادی درباره رابطه پیچیده میان «ساخтарهای احساسی» مردم بریتانیا و پوشش رسانه‌ای مرگ دایانا نوشته شده و خواهد شد. آیا آن طور که من گفتم، پوشش رسانه‌ای، واکنش مردم نسبت به مرگ دایانا را ساختاربندی کرد و به هیستری عمومی متعاقب آن مشروعیت بخشدید و یا این که همان گونه که روزنامه‌نگاران خود در دفاع از این

کنند. از مردمی که این بیان را در پایه زیر نمودند، پرسش اصلی بود که «بزرگترین عواملی که در این گزارش ماجراجویی بپردازند که در حال اتفاق افتادن بود. با این حال، جای اندک شکی وجود دارد که تأثیر این رویداد بر بریتانیا در صورتی که از همان ابتدا به عنوان یک بحران ملی توسط رسانه‌ها ترسیم نمی‌شد، بسیار متفاوت می‌بود.

برجسته‌سازی عمومی

صرف نظر از این که «ساختارهای احساسی» تغییر پیدا کنند و یا نه، این مثال‌ها نشان می‌دهند که چگونه روزنامه‌نگاری می‌تواند محیطی را شکل دهد و تعریف کند که در آن رویدادها و مسائل، مهم جلوه داده می‌شوند، با برجسته شدن به بحث گذاشته می‌شوند و سپس در خصوص آنها اقداماتی صورت می‌گیرد. روزنامه‌نگاری دارای این قدرت است که چیزها را در معرض دید عموم مردم قرار دهد و در نتیجه آنها را مهم جلوه دهد. همان‌گونه که یک روزنامه‌نگار نوشته است، «تلاش برای قرار گرفتن در معرض دید عموم در مرکز سیاست قرار دارد» (ولوکات، ۱۹۹۶). قدرت قراردادن چیز‌ها در معرض دید عموم، احتمالاً تأثیر اصلی روزنامه‌نگاری و تأثیری است که اگر مایمدهای آن را در کنیم، این امکان به وجود نمی‌آید تا از مباحثت بی‌فایده در این خصوص که آیا اخبار دارای قدرت شکل دادن به تفکر و عمل مانند تزیری زیرجلدی هست یا خیر، رهایی یابیم.

رویدادهایی که گزارش نمی‌شوند دارای هیچ‌گونه اهمیت اجتماعی نیستند و یا از اهمیت اجتماعی ناچیزی برخوردارند. رویدادهای مزبور برای کسانی اهمیت پیدا می‌کنند که به طور مستقیم در آنها دست دارند و یا از آنها متأثر گردیده‌اند، اما برای کسان دیگر اهمیتی ندارند زیرا هیچ‌کس دیگر از وجود آنها اطلاع ندارد. روزنامه‌نگاری به رویدادها وجهه‌ای «اجتماعی» می‌بخشد و از این‌رو آنها را برای جامعه به عنوان یک کل واقعی می‌سازد، چیزی که معمولاً لازمه کنش اجتماعی سازمان یافته است. نگرانی‌های ما درباره جهان چندان به آن چیزی که اتفاق می‌افتد ارتباطی ندارد، بلکه بیشتر به آنچه روزنامه‌نگاران به مامی گویند که اتفاق افتاده است، مربوط می‌شود. این تأثیری قدرتمند با پیامدهای عظیم برای فرآیندهای اجتماعی بزرگ‌تر است.

برای مثال، بمب‌گذاری در هوایپماهای ۷۴۷ شرکت پان آمریکن در سال ۱۹۸۸ بر فراز

بزهای این بیانیه برخیزی داشتند که می‌گفتند «برخیزی این بیانیه را در این سیاست می‌دانند و دیگر نمی‌دانند»^{۷۴۷}. متمهم گردید که سبب سقوط هوایپما شده بود. بر عکس، هنگامی که هوایپمای «ایراندیبا» در خارج از سواحل ایرلند سقوط کرد، این هوایپما نیز احتمالاً قربانی بمبگذاری تروریستی شد، این رویداد چندان در معرض دید عموم قرار نگرفت و برای مخاطبان غربی اخبار از اهمیت سیاسی کمتری برخوردار بود.

در سال ۱۹۸۴، پوشش خبری تلویزیون بریتانیا از قحطی در ایویپی سبب شد موجی از نگرانی در سطح بین‌المللی پدید آید و به دنبال آن سیل کمک‌های خیرخواهانه از راه برسد؛ و نهایتاً دولت اقدامی صورت دهد. قحطی پیش از سال ۱۹۸۴ نیز در این منطقه وجود داشت، اما گزارشی درباره آن منتشر نشده بود، در نتیجه از نظر مردم در غرب چنین چیزی وجود خارجی نداشت زیرا آنان اشارات و سرخنهای خود را در مورد اهمیت رویدادها از آنچه در رسانه‌های خبری می‌خوانند، می‌بینند و می‌شنوند، در می‌یابند اثینگار و کیندر خاطرنشان می‌سازند که:

خبر با اهمیت قائل شدن برای برخی جنبه‌های زندگی ملی (و بین‌المللی) و نادیده گرفتن سایر جنبه‌ها، شرایطی را به وجود می‌آورند که به موجب آن داوری‌ها و انتخاب‌های سیاسی صورت می‌گیرد... هنگامی که اخبار بر روی یک مسأله تمرکز می‌کند؛ اولویت‌های عموم مردم تغییر پیدا می‌کند و با تمرکز بر موضوعات دیگر، اولویت‌ها بار دیگر تغییر می‌یابند (۱۹۸۷، ص ۳۳).

این به صورت بالقوه روش تفکری بسیار مولده‌تر در خصوص تأثیر روزنامه‌نگاری در مقایسه با جست‌وجوی تأثیرات رفتاری و ایدئولوژیک در هر فرد است. در هر صورت، تفکیک این دورهیافت از یکدیگر دشوار است، آن‌گونه که رایت اتنمن می‌گوید: تمایز بین این که «چگونه بیندیشیم» و «درباره چه چیزی بیندیشیم» گمراه‌کننده است. هیچ فردی و هیچ نیرویی هرگز نمی‌تواند به شکلی موقوفیت آمیز «به مردم بگوید چگونه بیندیشند». جدا از اعمال شکنجه‌های پیچیده و «شستشوی مغزی»، هیچ شکلی از ارتباطات نمی‌تواند چیزی جز وانمود به فرمانبرداری را پدید آورد. روش کنترل نگرش موجبات انتخاب اطلاعات در سطحی محدود برای یک شخص، جهت تفکر درباره چیزی و برای یک فرآیند را فراهم می‌آورد. تنها ابزار تأثیرگذاری بر تفکر افراد، دقیقاً کنترل همان چیزی است که افراد درباره آن فکر می‌کنند (۱۹۸۹، ص ۷۷).

بر جسته سازی موضوعات و رویدادها از همه تر هستند، مطبوعات، تلویزیون یا رادیو؟ چگونه می توان تأثیرات بر جسته سازی را اندازه گیری کرد؟ بنابر تعریف، با قرار دادن یک رویداد در راه رسانه ای بروز خبری، ارزش خبری آن بالا می رود، اما چگونه یک رویداد، تا این اندازه مهم می شود؟ آیا ارزش خبری واکنش به برخی خصوصیات ذاتی رویداد است و یا روزنامه نگاران صرفاً برای استراتژی های مدیریت خبر آن دسته از بازیگران اجتماعی خوراک تهیه می کنند که در پی خبرسازی هستند؟ در غالب موارد، دستور کار خبری محصول چندین عامل از جمله معیارهای حرفة ای ارزش خبر و مدیریت خبر یا «استراتژی های منبع» است. یکی از وظایف جامعه شناسی روزنامه نگاری عبارت است از درک این که چگونه این عوامل در شرایط خاص تأثیر خود را بر جای می گذارند و نشان دادن این که فرآیند خبری در معرض دید قراردادن رویدادها، فارغ از ارزشگذاری نیست. فرآیند مزبور به شکلی اجتناب ناپذیر در برابر سوگیری گزینشی محدود و آسیب پذیر است. تصویری که روزنامه نگاری از یک رویداد به مارا یه می دهد ممکن است کل تصویر نباشد و چنین نیز نمی تواند باشد. پس، پرسش به این صورت مطرح می شود، «این تصویر و بر جسته سازی متعلق به کیست و براساس نقطه نظر چه کسی به وجود آمده است؟»، ما در بررسی قسمت دوم فرآیند تولید روزنامه نگاری به این مسئله باز خواهیم گشت.

وحشت اخلاقی و بزرگ نمایی واقعیت مسئله ساز

رهیافت بر جسته سازی، عملکرد مهم نظارت از جانب عموم مردم را به روزنامه نگاری اعطای می کند: هشدار درباره بروز خطرات، تسهیل بحث واکنش های احتمالی و بازنمایی نگرانی عمومی به سیاستمداران، با این حال، در موارد بسیاری، «خطرات» یا مسائل افشا شده توسط پوشش خبری، اهمیت آماری بسیار کمتری در مقایسه با کمیت و کیفیت پوشش می یابد.

گونه ای از رهیافت بر جسته سازی بر این باور است که رسانه های خبری در تعریف آن پدیده هایی که ما و نیروی قانون و نظام در جامعه درباره آنها احساس نگرانی می کنیم، نقشی مهم ایفا می کنند. در این مفهوم، اخبار به ما درباره وجود «واقعیت مسئله ساز» و در نتیجه ایجاد اضطراب عمومی که به نوبه خود سبب واکنش رسمی می شود، هشدار

ستمیت استحه نمری در برپایی است. بیدر یک رئیس شعبه درباره این سبب رسیدن به کودکان توسط سگ‌ها، سبب وضع قانون «سگ‌های خطرناک» شد که بعضی نژادها و انواع سگ را از این که به صورت حیوانات خانگی نگهداری شوند یا در ملاء عام بدون پوزه بند گردانده شوند، منع می‌کرد.

در دهه ۱۹۷۰، جامعه‌شناسانی نظری استان کوهن و جک یانگ (۱۹۷۳) مفهوم «وحشت اخلاقی» را وارد نظریه اجتماعی کردند که به وضعیت اشاره می‌کرد که اضطراب عمومی ایجاد شده توسط رسانه‌ها درباره یک پدیده، بسیار بیش از آن چیزی است که وقوع این پدیده به صورتی عقلانی آن را توجیه می‌کند. چنین استدلال می‌شد که وحشت اخلاقی اغلب به اقدام رسمی علیه «نیروهای اهربینی» یا منحرفانی تبدیل می‌شود که مسؤول به وجود آمدن مسئله ادعا شده بوده‌اند. قوانین و مقررات جدید، نظارت شدیدتر و مقتصدرانه‌تر، احکام سخت‌تر، که متعاقباً بازخورد آنها در رسانه‌ها به صورت موج جدیدی از گزارش‌ها و تشدید وحشت اخلاقی بروز پیدا می‌کند.

برای مثال، در مورد سگ‌های خطرناک در بریتانیا روزنامه‌های سراسر کشور در ابتدا مجموعه‌ای از وقایع غم‌انگیز را گزارش دادند که به نژادهای خاصی مربوط می‌شد (نژادهای رات ویلو و پیت بول تریر به ویژه در این پوشش‌های خبری نقش برجسته‌ای داشتند). این وقایع به لحاظ آماری از شمار معمول حملات سگ‌ها به انسان‌ها بیشتر نبودند، اما نمایش چندین ماجراهی ظاهرآمیختگی تقریباً در یک زمان، این برداشت را ایجاد می‌کرد که موجی از این وقایع، اتفاق افتاده است. آنگاه، این موج مبنای برای دیگر مطالب مشابه شد که ارزش خبری بالایی پیدا کنند و به ایجاد این تصویر کمک کرد که کشور پر از سگ‌های شرور و خارج از کنترل شده است. از نظر عموم مردم که سرنخ‌های خود را از دستور کار خبری دریافت می‌کردند، سگ‌های خطرناک به موضوع عمدۀ‌ای در زمینه قانون و نظم تبدیل شدند.

رسانه‌های خبری به این برداشت با گزارش‌های بیشتر در مورد سگ‌های خطرناک واکنش نشان دادند، در حالی که همان زمان از مقامات خواستند تا برای مقابله با این مسئله، دست به اقدام بزنند. در پایان، و با حمایت مردم و احزاب، دولت محافظه‌کار، قانون سگ‌های خطرناک را ارایه داد و بعضی نژادها را غیرقانونی ساخت و محدودیت‌های شدیدی بر مالکیت و نگهداری از نژادهای دیگر برقرار کرد. نهایتاً، آنگاه که دیگران خبر به

نرفت). «مسئله» سگ‌های خطرناک به همان سرعتی که به مخیله عموم خطور کرده بود از اذهان پاک شد و بدین ترتیب رسانه‌ها ماندند و اشتهاي سيري ناپذيرشان برای مطالبي که آكنته از جنبه‌های نمایشي، غمگين‌كتنده و فرستت برای ابراز خشم موجه بود.

پذيرده مشابهی را می‌توان در برداشت عموم از جنایت مشاهده کرد. در بریتانیا، پوشش رسانه‌ای جنایات به طور سنتی بر تجاوزات نمایشي و نسبتاً غيرمعمول متوجه بوده است. جنایات خشونت‌آمیز علیه کودکان، زنان و افراد مسن. اگرچه احتمال بسیار بیشتری وجود دارد که مردان مجرد جوان مورد حملات خشونت‌آمیز قرار گیرند، «قربانیان ثروتمند» از ارزش خبری بالاتری برخوردارند و در نتیجه در رسانه‌های خبر، فضای بیشتری را به خود اختصاص می‌دهند. از این‌رو، برداشت عمومی خطر رویدادهایی را که بسیار غیرمحتمل می‌باشد (برای مثال قتل کودکان) بزرگ‌نمایی می‌کند و جنایاتی را که احتمال بیشتری دارد، برای افراد معمولی رخ دهد، کوچک‌جلوه می‌دهند. زنان و افراد مسن با ترس از این که مورد حمله قرار گیرند، زندگی می‌کنند، امری که پلیس و چرم‌شناسان توافق دارند که با احتمال وقوع چنین رویدادی، تناسب ندارد. در این مثال، گفته می‌شود که برداشت عمومی از جنایت اضطراب، ترس و وحشت از آن نتیجه مستقیم مهم جلوه دادن بعضی از جنایات در رسانه‌های خبری است. جولی فلیست، روزنامه‌نگار، در یک برنامه مستند تلویزیونی در سال ۱۹۹۵ درباره برداشت‌هایی که پیرامون خطر جنایات خشونت‌آمیز وجود دارد، چنین استدلال کرد که تأکید احساسی (رسانه‌ها) بر جنایات منفرد، این افسانه را رواج می‌دهد که اینها مواردی به ویژه خطرناک برای زنان هستند. این امر واقعیت ندارد. احتمال این که مردان جوان مورد حمله قرار گیرند، دو برابر است. البته، روزنامه‌نگاران عمدتاً به دلایل مغرضانه، به این ترس‌ها دامن نمی‌زنند. وضعیت صرفاً از این قرار است که به دلایل گوناگون (از جمله نیاز به فروش روزنامه و به حداکثر رساندن تیراژ)، برخی جنایات به عنوان مطالب خبری، جذاب‌تر از جنایات دیگر هستند. فرض بر این است که این مطالب و تصاویر، آنگاه، به بخشی از واقعیت اجتماعی تبدیل می‌شوند که مردم آن را به عنوان «امری معمول» پذیرند و با آن کنار آیند.

در سال‌های اخیر پوشش سلسله مطالبه‌ها در خصوص «وحشت از مواد غذایی» و هراس از بیماری، نمونه‌هایی از قدرت رسانه‌ها برای تعریف و سپس بزرگ‌نمایی واقعیت

تهدیدی عمدۀ نسبت به سلامت تعریف می‌شود. به طور طبیعی، مصرف کنندگان، خرید محصول را دست کم به طور موقت در حالی که وحشت و ترس حاکم بود، متوقف ساختند؛ ادارات دولتی برای مقابله با تهدید، دست به اقدامات اضطراری زدند و گاه، صنایعی در کل با سقوط یکشنبه بازارهایشان نابود شدند. در بریتانیا، این الگو در خصوص تخم مرغ (وحشت از سالمونلا در دهه ۱۹۸۰) پنیر (باکتری لیستریا) و از همه مهمتر گوشت گاو (بیماری جنون گاوی -BSE-) تکرار شد. وحشت از جنون گاوی در مارس ۱۹۹۶ سبب وارد آمدن خسارات زیادی به کشاورزی بریتانیا شد. با وجود این که در اوایل سال ۱۹۹۸ گمان می‌رفت کمتر از ۲۰ نفر در نتیجه نوع انسانی جنون گاوی یعنی بیماری کروتوزفلد-جیکوب (CJD) جان سپردند. از سوی دیگر به طور متوسط در یک سال در بریتانیا، در حدود ۳۰۰۰ نفر در حوادث جاده‌ای، ۷۰۰۰ نفر در نتیجه بیماری‌های ناشی از استعمال دخانیات و ۹۰۰۰ نفر در اثر مصرف مشروبات الکلی، جان خود را از دست دادند. اما نه تنها محصولاتی که عامل این مرگ‌ها بودند، ممنوع نشدند بلکه استفاده از آنها در نتیجه فعالیت‌های بنگاه‌های تبلیغاتی با صرف هزینه‌های چند میلیارد دلاری رواج نیز یافته است.

در سال ۱۹۹۶، مقامات بهداشت عمومی در بریتانیا دستورالعمل‌های جدیدی را در رابطه با تجویز داروهای ضدبارداری خوراکی به پژوهشگان خانواده ارایه دادند. یکی از گونه‌های خاص این قرص‌ها که به طور آزمایشی پیشنهاد شده بود، ممکن بود خطر لخته شدن خون در عروق کرونر را در برخی زنان افزایش دهد و در نتیجه باید با احتیاط مصرف می‌شد. گرچه خطر نسبی قرص جدید بسیار بیشتر از نمونه قبلی این دارو بود (اعلام شده بود که عامل خطرزدایی آن دو واحد بیشتر است)، خطر مطلق آن بسیار پایین و مطمئناً بسیار پایین‌تر از خطر لخته شدن خون بود که به طور متوسط در مورد زنان در جریان آبستنی عادی پذیرفته شده است. با این حال، این ماجرا به رسانه‌های خبری درز کرد و پیش از آن که بتوان سطح خطر را مشخص کرد و آن را در چارچوب خاصی قرار دارد، هزاران زن بریتانیایی مصرف قرص‌های جدید را کنار گذاشتند. صدها مورد آبستنی‌های ناخواسته با مرگ‌های ناشی از آبستنی و سقط جنین نتایج اجتناب ناپذیر این امر بود، در این مورد، پوشش رسانه‌ای نامتناسب یکی مسائله نسبتاً جزئی، مسائله‌ای بسیار جدی‌تر با عواقب غم‌انگیز برای بسیاری از زنان پدید آورد.

در جمهوری اسلامی ایران مخصوصاً در معرض حیله، در معرض خیله، موئی روزنامه‌نگاران ناشی می‌شد، در موارد وحشیتی از این نوع، روزنامه‌نگاری نه تنها تیربُری بسیار فعال است بلکه نقطه تمرکز و تسهیل کننده کنش اجتماعی نیز هست. روزنامه‌نگاران به گزارش رویداد می‌پردازند و با انجام این کار آن را به عنوان یک موضوع به لحاظ اجتماعی معنی دار برچسب می‌زنند و در اکثر موارد از آن یک مسئله می‌سازند. سایر روزنامه‌نگاران نسبت به ماجراهای مشابه که گزارش می‌شوند، حساس می‌گردند و این برداشت را ایجاد می‌کنند که گویی مسئله‌ای عمدی که روزبه روز بعد بزرگ‌تری می‌یابد، در کار است. خوانندگان در مورد این مسئله مطلب می‌نویسنند؛ سرمقاله‌هایی در این خصوص به رشته تحریر در می‌آید؛ تماس‌های تلفنی با رادیو و تلویزیون انجام می‌پذیرد؛ سیاستمداران و مجریان قانون خود را به پاسخگویی ملزم می‌دانند حتی اگر بدانند که میزان واکنش درخواستی با میزان خطر تناسبی ندارد.

چنان‌که در مواردی نظری مباحثت مربوط به اسلحه کمری و سگ‌های خطرناک شاهد بوده‌ایم، سازمان خبری قادر به تشویق به تغییر در سایر نهادها و حتی اعمال هستند. بخشی از این قدرت به صورت عمدی و هدفمند اعمال می‌شود و بخشی نتیجه رشد روزنامه‌نگاری به عنوان یک نیروی فرهنگی است. در مورد نخست، روزنامه‌نگاری دارای نقشی مبارزه‌جویانه است که از کارکرد دموکراتیک آن در راستای کنکاش در امور قدرتمندان و محافظت از شهروندان در برابر سوءاستفاده‌ها ناشی می‌شود. روزنامه‌نگاران بر له و علیه چیزهایی که دوست دارند و یا دوست ندارند به مبارزه دست می‌زنند و اغلب در مبارزات خود موفق نیز می‌شوند. رسانه‌ها با برجسته سازی تنها در ایجاد تغییر در سطح سیاسی موفق می‌شوند که سازمان مورد نظر متوجه مطالبات افکار عمومی بشود و هزینه عدم پاسخگویی بیش از پاسخگویی باشد. این محاسبه‌ای سیاسی است که رسانه‌ها کنترل مستقیم اندکی روی آن دارند. آنچه روزنامه‌نگاران می‌توانند انجام دهند به حد اکثر رساندن تبلیغات و در نتیجه اعمال فشار هم در رابطه با کار اشتباه اولیه و هم در خصوص برجسته کردن نگرانی عمومی درباره مسئله است (چه این مسئله واقعاً وجود داشته باشد یا وجود نداشته باشد).

بسیج جامعه حول مسائلی که تاکنون نادیده گرفته شده‌اند، می‌تواند یکی از آثار مثبت روزنامه‌نگاری و یا مانند مورد وحشت اخلاقی برای اداره معقول جامعه، زیان آور باشد.

ویروس اج‌آی. وی حاملان این ویروس و به ویژه مردان همجنس باز از ناحیه مردم دچار مشکلات جدی شدند، چرا که اطلاعات مردم از این بیماری به طور کلی از گزارش‌های احساسی و ساده‌لوجه ناشی می‌شد. در مورد بیماری جنون گاوی، هیچ‌کس هنوز از این که این بیماری واقعاً تا چه اندازه برای انسان خطرناک است، آگاهی ندارد و سال‌ها باید بگذرد تا متوجه شویم آیا خسارت وارد آمده به صنعت گاوداری، فرآوری گوشت، خرده‌فروشان و دیگر افرادی که در بریتانیا تحت تأثیر سقوط بازار قرار گرفتند، قابل توجه بوده است یا خیر.

این بخش را با اشاره به این مطلب به پایان می‌رسانم که به عنوان یک قاعده، ترس و وحشت رسانه‌ای را باید با شک و تردید نگریست و آن را با این آگاهی تعديل کرد که قراردادهای تولید خبر و تمایل به این که ماجراهای خوب بیشتر آنهایی هستند که حالتی نمایشی و چشمگیر دارند و نه آنهایی که پیچیده و کسل‌کننده‌اند، اغلب به زیان دقت در ارایه اطلاعات تمام می‌شوند.

روزنامه‌نگاری و تأثیرات سازمانی

آن گونه که سابقه وحشت اخلاقی و ترس از موادغذایی در اواخر قرن بیستم نشان می‌دهد، رسانه‌های خبری به طور مستمر به نهادهای «تعریف‌کننده واقعیت» تبدیل می‌شوند. آنها مترادف با حوزه عمومی شده‌اند. حد فاصل حکومت کنندگان و حکومت شوندگان، محلی که در آن افکار عمومی شکل می‌گیرد و اصلاح می‌شود. رسانه‌های خبری منبع اصلی اطلاعات ما درباره سیاست و امور عمومی به طور کلی (اگر ما فعل سیاسی نباشیم چه منابع دیگری در اختیار داریم؟) و نیز تعیین دستورکار می‌باشند. سیاستمداران و سازمان‌های عمومی بازیگران اجتماعی به طور اعم. به تدریج این مطلب را درک کرده‌اند و سازمان‌ها و رویه‌هاشان را با آن سازگار نموده‌اند. تا آنجا که تأثیر مشهود رسانه‌ها بر افکار عمومی موجب تغییر در سازمان سیاسی و سایر نهادها می‌شود. تغییرات طراحی شده برای بهبود ارتباطات از راه‌های گوناگون. می‌توان از تأثیرات سازمانی سخن به میان آورد.

بازیگران سیاسی مانند دیگران نمی‌توانند از تأثیر اطلاعات بصری یا کلامی بر مخاطبان

رسانه‌ها، تحت شرایط مساعد، عنصری کلیدی در تعقیب موفق یک دستور کار سیاسی است. این امر در مورد گروه‌های فشار، لابی‌ها، سازمان‌های تجاری و اتحادیه‌های کارگری همانند احزاب سیاسی مصدق دارد. از این‌رو، رسانه‌ها و روزنامه‌نگاری به طور اخص، به نقطه تمکز سازمانی برای تناسب هر چه بیشتر فعالیت سیاسی (باتعریفی وسیع که شامل بازیگران غیرحزبی نیز بشود) تبدیل شده‌اند. این امر نتایج (آثار) عمدۀ ای در خصوص نحوه اتخاذ و ارایه تصمیمات داشته است و گرچه در این مقاله مجالی برای تحلیل مفصل ارتباطات سیاسی معاصر وجود ندارد، نتایج مزبور دست کم باید در بحث عمومی در خصوص تأثیرات رسانه‌ها مانند بحث حاضر ذکر شود (برای تحلیل مفصل، ر.ک. به مک‌نایر، ۱۹۹۵).

تأثیرات بر مبارزات سیاسی و ترویج

در نتیجه محوریت کنونی روزنامه‌نگاری در شکل دهنده افکار عمومی، بازیگران سیاسی دستگاه‌های پیچیده‌تر و حرفه‌ای تری برای مدیریت خبر جهت ارائه وسیع پوشش مساعد رسانه‌ها به وجود آورده‌اند. رویدادهای سیاسی مدرن، مانند نمایشی که بر روی صحنه می‌رود، طراحی و کارگردانی می‌شوند و در این فرآیند ارزش‌های خبری موردنظر روزنامه‌نگاران نیز لحظه می‌گردد.

جنبه‌های نمایشی سیاست، بیش از هر زمان دیگری در گذشته اهمیت پیدا کرده است، فرض بر این است که کنش سیاسی موفق، دست کم تا حدودی، تابع افکار عمومی مساعد است که در تأمین آن همکاری رسانه‌ها، اگر نه ضرورتاً حمایت آنها، اهمیت حیاتی دارد. در کلیه جنبه‌های فرآیند سیاسی مدرن، نگرانی درباره این که تصمیمات و اعمال چگونه گزارش خواهد شد، برای محاسبات استراتژیست‌ها و تاکتیک دان‌ها حیاتی است.

از نظر بسیاری از ناظران، این جنبه از تأثیرات روزنامه‌نگاری، جنبه‌ای منفی است که با ابتداش کشیدن و به خمودگی کشاندن فرهنگ سیاسی دموکراتیک که به قول برخی، روند کلیدی در اوآخر قرن بیستم بوده مرتبط است. برداشت گسترده از نقش فرآینده رسانه‌ها در فرآیند سیاسی، سبب شده ایست تا فرآیند مزبور چار تعديل‌های ناخوشایندی شود که استدلال می‌شود باید در برابر آنها به مقاومت پرداخت و وضعیت را به حالت اول در آورد.

سبک و مسشوی بیست سی هزار بروز است. محبوب رسانه‌ای بُری اپرادر مرت
می‌شود؛ این رسانه‌ها به دلایل خاص خود رویارویی را بر سازش و مناقشه را بر اجماع
ترجیح می‌دهند. چنین استدلال می‌شود که روزنامه‌نگاران سیاسی به داوران جنگ‌های
گلادیاتوری تبدیل شده‌اند که بر روی امواج و در صفحات چاپی، میان سیاستمداران در
می‌گیرد با سیاستمدارانی که نومیدانه در تلاش هستند تا در برابر مخاطبان نمایش خوبی
ارایه دهند. سایرین از جمله نگارنده درباره تأثیر منفی پوشش گسترده مسائل سیاسی
توسط رسانه‌ها کمتر بدین هستند و چنین استدلال می‌کنند که تغییر در فرآیند سیاسی،
محصول اجتناب ناپذیر مراجعه به آرای عمومی، تکنولوژی رسانه‌های گروهی و پیچیدگی
سیاسی فزاینده مخاطبان است. رسانه‌های سیاسی گسترش یافته، همان طور که گفته شد،
اقتدار نخبگان را تضعیف کرده‌اند و نظارت دموکراتیک بر آنان را افزایش داده‌اند اگر این
یکی از تأثیرات روزنامه‌نگاری سیاسی باشد، باید از آن استقبال کرد.

نکته مهمی که از این بحث بر می‌آید عبارت از این است که: تا آنجا که ما به اهمیت
روزنامه‌نگاری باور داریم، روزنامه‌نگاری حائز اهمیت بوده و تأثیراتی بر دیدگاه‌های افراد
وسازمان‌های نسبت به جهان دارد. این فرض که روزنامه‌نگاری دارای اثراتی است، تأثیرات
واقعی و به لحاظ تجربی قابل مشاهده‌ای بر رفتار ارتباطی افراد و سازمان‌ها بر جای
می‌گذارد.

نتیجه‌گیری

قدرت فرهنگی روزنامه‌نگاری و هرگونه تأثیری که می‌تواند بر جا گذارد. ریشه در
جایگاه گفتمانی آن به عنوان «حقیقت» دارد؛ یعنی توانایی آن در بسیج افکار و جلب
موافقت (به گونه‌ای فعال یا غیرفعال) از طریق نقل داستان‌هایی که به این دلیل معتبرند که
از ماهیت خبری برخوردارند. تهیه کنندگان خبر نمی‌توانند این اعتبار را بدیهی و مسلم
انگارند، بلکه باید به طور دائم جایگاه خود را از رهگذر رمزها و قراردادهایی که دلالت بر
«حقیقت» و «باوریزیری» برای مخاطبان دارند، به کرسی بنشانند.

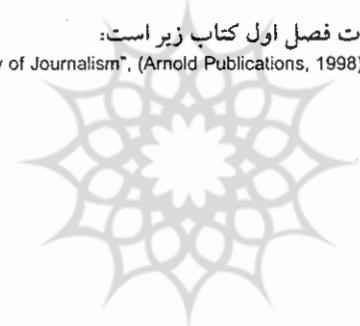
قدرت فرهنگی (ایدئولوژیک) روزنامه‌نگاری به گونه‌ای که تعریف شد، تأثیرگذاری بر
آن (و در جوامع دموکراتیک، تأثیرگذاری بر آن به صورت نامربی) را برای کسانی دارای
اهمیت می‌سازد که می‌خواهند به اعمال قدرت سیاسی بپردازند، گمان می‌رود مالکیت و

اما مخاطبان دارای قدرت مقاومت در برابر پیام و یا رد آن و نیز در بافت قرار دادن و یا تفسیر اخبار، به شیوه‌هایی خارج از کنترل روزنامه‌نگاران و یا ماست‌مالی کنندگان هستند. روزنامه‌نگاران به دقت محتوای تولید خود را منطبق با تقاضاهای سردبیران، مدیران و مالکان شکل می‌دهند؛ مدیران خبر و متخصصان منابع می‌توانند در پی مداخله در فرآیند و گنجاندن اطلاعات مطلوب در مطلب برآیند، اما هیچ گروهی نمی‌تواند نحوه تفسیر مطلب توسط مخاطبان را دیکته کند و یا تأثیرات آن را بر آنان تعیین نماید. مشخصه محیط دریافت، پیش‌بینی ناپذیری و هرج و مرچ است و نه نظم و ثبات.

در برآرۀ عدم قطعیت جامعه‌شناسی، می‌توان به توصیف و تحلیل عواملی پرداخت که به تولیدات خبری کمک می‌کنند و کار را با آن گروه از عوامل آغاز کرد که می‌توان آنها را تحت عنوان «عوامل حرفه‌ای» در یک گروه‌بندی قرار داد. □

این مقاله ترجمه‌یکی از مقالات فصل اول کتاب زیر است:

Brian McNair, "The Sociology of Journalism", (Arnold Publications, 1998)

ژوپینگ کاوه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی